

KANTAR

Kopiering av litterære tekster og visuelle verk nullpunktsmåling 2018

KANTAR

Kirkegata 20, Postboks 240 Sentrum, N-0103 Oslo
t +47 911 11 600 f +47 23 29 16 01
e info@kantat.no www.kantat.no
Org nr NO 890 660 002 MVA

Innhold

Nøkkeltall	3
Om nullpunktsmålingen	4
1. Hovedtall litterære tekster	6
1.1. Totalt volum, tekstkopier	6
1.2. Antall kopier per kopieringskilde/-metode	7
1.3. Fratrukk av kopier utenfor EØS	8
Hovedtall visuelle verk.....	10
2.1. Totalt volum, kopier av visuelle verk	10
2.2. Antall kopier av visuelle verk per kopieringskilde/-metode	11
2.3. Fratrukk av kopier utenfor EØS.....	12

Nøkkeltall

- Totalt antall ukentlige kompensasjonsberettigede tekstsider kopiert av litterære tekster estimeres til 84,5 millioner, ut fra et totalantall kopier på 95 millioner.
- Totalt antall ukentlige kompensasjonsberettigede kopier av visuelle verk estimeres til 45 millioner, ut fra et totalantall kopier på 57 millioner.
- 9 prosent av de kopiene av tekstsider som meldes inn har sitt opphav utenfor EØS. Når vi også trekker fra den forholdsmessige andelen fra «vet ikke», har vi en samlet andel på 11 prosent utenfor EØS som skal trekkes fra det totale antallet tekstsider kopiert, for å komme frem til *det totale antallet kompensasjonsberettigede tekstkopier*.
- 13 prosent av kopiene av visuelle verk som meldes inn har sitt opphav utenfor EØS. Når vi også trekker fra den forholdsmessige andelen fra «vet ikke», har vi en samlet andel utenfor EØS på 19 prosent. Denne andelen trekkes fra det totale antallet kopier for å komme frem til *det totale antallet kompensasjonsberettigede kopier av visuelle verk*.
- Faglitterære tekster er teksttypen som genererer flest tekstsider kopiert, med 58 millioner ukentlige kopier. Skjønnlitterære tekster genererer 17 millioner kopier og journalistiske tekster genererer 11 millioner kopier (alle tall før fratrekk av kopier utenfor EØS).
- Tegninger/illustrasjoner genererer flest ukentlige kopier av visuelle verk, med 32,5 millioner ukentlige kopier. Fotografi genererer 17,5 millioner ukentlige kopier (alle tall før fratrekk av kopier utenfor EØS).
- Utskrift/skanning/fotokopiering er den kopieringskilden/-metoden som genererer flest kopier av både litterære tekster og visuelle verk. Imidlertid er det fotograferingsfunksjonalitet eller funksjonalitet for å ta skjermbilde som er den metoden flest i befolkningen bruker til å kopiere både litterære tekster og visuelle verk.

Om nullpunktsmålingen

I forbindelse med at den nye åndsverkloven trådte i kraft 1. juli 2018, skal også selvstendige visuelle verk og litterære tekster inkluderes i undersøkelsen «Kopiering av opphavsrettslig beskyttet innhold» som gjennomføres årlig.

Som grunnlag til inkluderingen i hovedundersøkelsen, ble det i oktober/november 2018 gjennomført en nullpunktsmåling som – i tillegg til å teste metode - kartla omfang av kopiering. Denne blir redegjort for i det følgende.

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge i hvilket omfang det kopieres 1) **litterære tekster** som journalistikk, fagstoff, skjønnlitterært, sang, kart og reiseguides, biografier, oppslagsbøker osv. og 2) **visuelle verk** som fotografi, tegneserie, tegninger/illustrasjoner, maleri eller skulptur, kunsthåndverk eller design osv.

Antall kopier av litterære tekster tar utgangspunkt i «antall tekstsider kopiert». I forbindelse med tekster som er kopiert fra internett, hvor teksten ikke deles naturlig inn i sider, bes respondentene om å anslå hvor mange sider teksten de kopier utgjør.

Undersøkelsen vil fokusere særlig på omfanget av kompensasjonsberettiget kopiering.

Det spørres konsekvent om kopiering til privat bruk.

Kopieringen estimeres primært for hele befolkningen, uten ytterligere nedbryting på målgrupper. Estimatene blir konsekvent rapportert for «siste syv dager». For eventuelt å få estimater på total kopiering gjennom hele året, må estimatene ganges med 52.

Feltperioder: Feltperioden varte fra 31. oktober til 12. november 2018. Undersøkelsen er gjennomført i såkalte gjennomsnittsuker, hvor det ikke er nasjonale ferier eller spesielle hendelser som kunne gjort periodene atypiske.

Antall intervju: 1051 intervju totalt.

Datainnsamlingsmetode: Webintervju. Undersøkelsen er gjennomført på Kantar sitt panel, Gallup-panelet. Et viktig aspekt i forhold til å benytte panelutvalg i denne undersøkelsen er at Gallup-panelet består av tilfeldig rekrutterte medlemmer, enten via egne rekrutteringsundersøkelser, eller som tillegg til andre befolkningsrepresentative kartlegginger. Panelet er ISO-sertifisert.

Målgruppe/Utvalg: Utvalget er trukket proporsjonalt med befolkningen på kjønn, alder og geografi, 16 år +.

Feilmarginer: Estimatenes presisjon avhenger av utvalgsfordelingen og det antall respondenter som ligger til grunn for beregningen. Et utvalg på 1000 respondenter er beheftet med statistiske usikkerhetsmarginer i størrelsesorden +/- 1,4 til 3,1 prosentpoeng, avhengig av hvor nærme resultatet ligger 100 eller null prosent. Ytterligere beregninger av feilmargin og redegjørelse for konfidensintervall kan leses om i vedlegg 4.

Fjerning av ekstremverdier: I motsetning til i hovedundersøkelsen er det ikke behov for å fjerne ekstremverdier i denne undersøkelsen, siden vi her benytter faste skalaer.

Vekting: Dataene er vektet med en standard befolkningsvekt for kjønn, alder og geografi. 1 prosent tilsvarer omtrent 43 200 personer i alderen 16 år+ i Norge.

Kompensasjonsberettigelse: Når man beregner andelen kompensasjonsberettigede kopier, skal kopier med opphav utenfor EØS trekkes fra. EØS-andel beregnes gjennom spørsmål til respondentene om opphav til siste foretatte kopi.

Hovedgrupper av kopieringskilder/-metoder

I rapporten opererer vi gjennomgående med et skille mellom fire hovedgrupper av kopieringskilder/-metoder:

- Utskrift/skanning/fotokopiering
- Nedlastning fra internett
- Avfotografering eller ta skjermbilde
- Overføring av tekst/bilde/synkronisering

Ulovlige kopier

Det stilles ikke spørsmål om ulovlig kopiering i undersøkelsen.

Spørreskjema/metode

I spørreskjema spør vi først om når respondenten sist benyttet noen av de fire kopieringskildene/-metodene (nevnt over) til å kopiere tekst/bilde. De som har gjort dette «i dag/i går» følges opp med hvilken type tekst/bilde dette var. Videre skal respondent registrere antall tekstsider/bilder som er kopiert per type. De får også spørsmål om «hvor mange av de siste 7 dagene» de har benyttet kopieringskildene/-metodene. Til slutt får respondent spørsmål om fra hvilket geografisk område den sist kopierte teksten/bildet hadde sitt opphav.

Estimeringene tar i hovedsak utgangspunkt i antallet som meldes inn og ganges opp med antallet dager som er kopiert «siste 7 dager». Antallet tekstsider/bilder fordeles også til de ulike tekst-/bildetyperne og til de ulike kopieringskildene/-metodene.

Rapporten er skrevet av seniorkonsulent ved Kantar, Salve Nergården Jortveit. Alle estimeringene knyttet til verkstypene, beregninger av feilmarginer, usikkerhetsanalyse og konfidensintervall er foretatt av statistiker Heidi Walsø ved Kantar.

Kontaktperson i Norwaco er Frants Mohr.

Kantar

Salve N. Jortveit

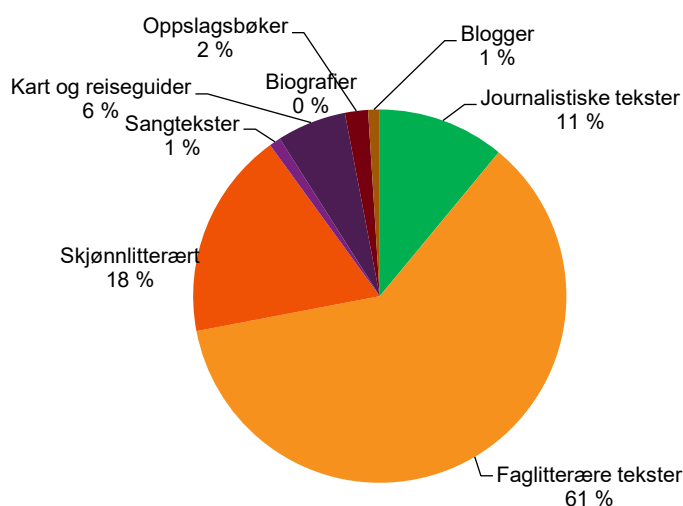
1. Hovedtall litterære tekster

I det følgende kapittelet vil vi redegjøre for *totalt antall kompensasjonsberettigede tekstsider kopiert av litterære tekster*.

1.1. Totalt volum, tekstsider kopiert

Det totale antallet tekstsider kopiert estimeres til 95 millioner, før fratrekk av kopier utenfor EØS. Fordelingen mellom de ulike teksttypene er som følger:

Totalt volum, ukentlige kompensasjonsberettigede kopier av tekst».

Vi ser at faglitterære tekster er den teksttypen som genererer klart flest kopierte tekstsider. Skjønnlitterære- og journalistiske tekster utgjør også en vesentlig andel, mens de øvrige teksttypene har mindre andeler av totalen.

95 millioner tekstsider kopiert, utgjør i gjennomsnitt 22 kopier per person i befolkningen (16 år +). Kopiantallet fordeler seg som følger på de ulike teksttypene:

Totalt volum, ukentlige kopier per teksttype og per person i befolkningen

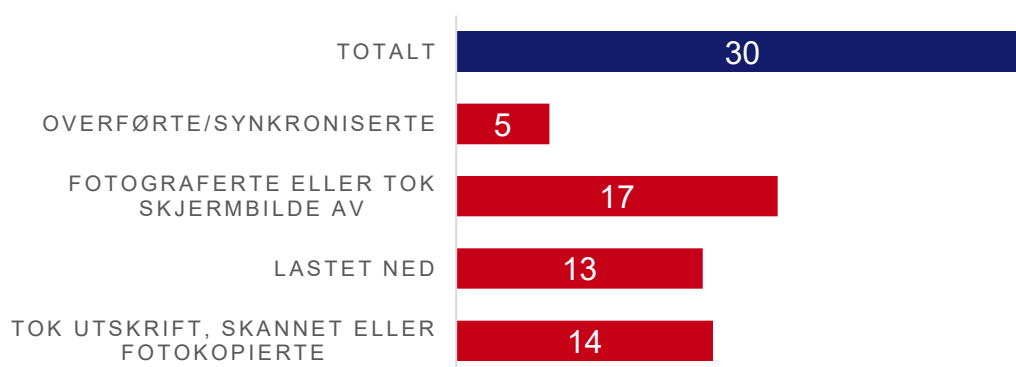
I alt	95 095 000
Journalistiske tekster	10 845 000
Faglitterære tekster	58 371 000
Skjønnlitterært	17 110 000
Sangtekster	900 000
Kart og reiseguides	5 444 000
Biografier	86 000
Oppslagsbøker	1 469 000
Blogger	950 000

I alt	22
Journalistiske tekster	2,51
Faglitterære tekster	13,51
Skjønnlitterært	3,96
Sangtekster	0,21
Kart og reiseguides	1,26
Biografier	0,02
Oppslagsbøker	0,34
Blogger	0,22

1.2. Antall tekstsider kopiert per kopieringskilde/-metode

Når vi ser på hvilken kopieringskilde/-metode som er mest vanlig, ser vi at det er 30 prosent av befolkningen som kopierer litterære tekster ukentlig. Vi ser også at det mest vanlige metoden for å kopiere tekster er å «fotografere eller ta skjermbilde» av tekst. 17 prosent av befolkningen svarer at de gjør dette ukentlig. 14 prosent svarer at de har «tatt utskrift, skannet eller fotokopiert», 13 prosent har lastet ned tekst fra internett og 5 prosent har overført eller synkronisert tekst fra en digital enhet til en annen.

Andel av befolkningen som har kopiert tekst siste 7 dager, fordelt på kopieringskilder/-metoder

Når vi ser på antallet tekstkopier som er kopiert ved hjelp av de ulike kildene/metodene ser vi derimot at det er utskrift/skanning/fotokopiering som genererer flest kopier av litterære tekster. 47 millioner tekstsidedkopier kan knyttes til «kopimaskinen» hvor utskrifter, skanninger og fotokopieringen foretas. I underkant av 28 millioner kopier skjer via nedlastning fra internett, 18 millioner foretas via overføring/synkronisering av tekstsider via digitale enheter. Kun 2,4 millioner tekstsider kopiert kommer som følge av fotografering/skjermbilde. Til tross for at den høyeste andelen i befolkningen benytter kopieringsmetoden «fotografering/skjermbilde», genererer den altså klart færrest tekstsider kopiert. Med andre ord er det vanligvis bare én eller et par tekstsidedkopier som foretas de gangen man lager kopier med denne metoden.

Totalt volum, ukentlige tekstsider kopiert per kopieringskilde/-metode og per person i befolkningen

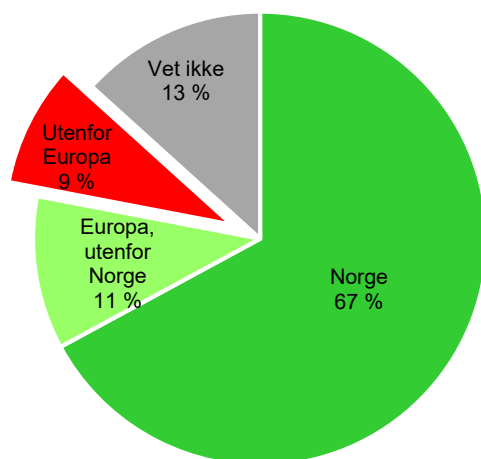
I alt	95 095 000
Utskrift/skannet/fotokopiert	47 000 000
Nedlastning	27 700 000
Fotograferte/skjermbilde	2 400 000
Overføring	18 000 000

I alt	22
Utskrift/skannet/fotokopiert	10,9
Nedlastning	6,4
Fotograferte/skjermbilde	0,6
Overføring	4,2

1.3. Fratrekk av kopier utenfor EØS

Tekstsidekopier av litterære tekster som har sitt opphav utenfor EØS, skal trekkes fra den kompensasjonsberettigede andelen. I tillegg skal den forholdsmessige andelen av «vet ikke» trekkes fra.

Andel opphav på siste kopi av litterære tekster

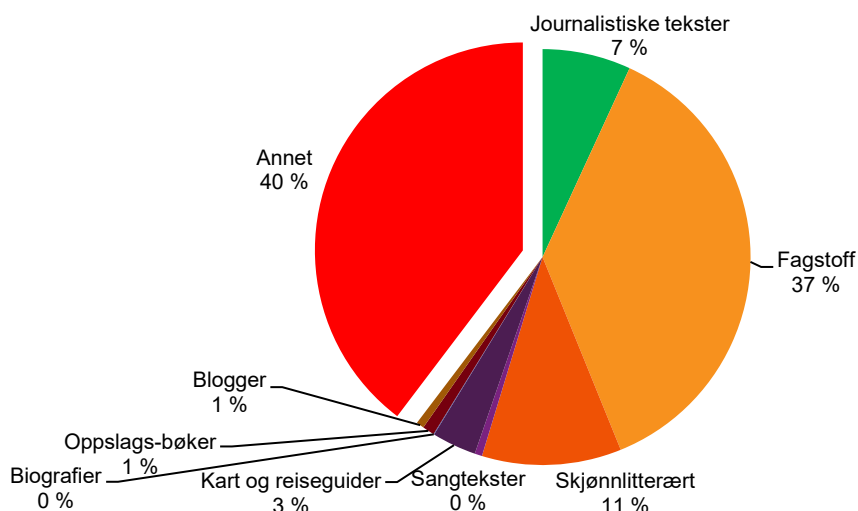
9 prosent av tekstkopiene som meldes inn har sitt opphav utenfor EØS. Når vi også trekker fra den forholdsmessige andelen fra «vet ikke», har vi en samlet andel på 11 prosent som skal trekkes fra det totale antallet tekstkopier, for å komme frem til det totale antallet kompensasjonsberettigede tekstkopier. Trekker vi fra 11 prosent fra 95 millioner (10,5 millioner), kommer vi til følgende estimat:

Oppsummert: Det endelige estimatet er 84,5 millioner ukentlige kompensasjonsberettigede tekstsider kopiert.

1.4 Totalt volum, inkludert «annet»-kategori

Om vi inkluderer «annet»-kategorien, som utelates fra beregningen av kompensasjonsberettigede tekstsider kopiert, estimeres det totale antallet ukentlige tekstsider kopiert til 158 millioner. De ulike teksttypenes andeler blir da som følger:

Totalt volum, ukentlige kompensasjonsberettigede kopier av tekst.

Vi ser altså at tekstsider kopiert fra «annet»-kategorien utgjør 40 prosent av det totale antallet kopier. Vi får følgende fordeling av antall ukentlig kopier per teksttype på totalnivå og per person i befolkningen når vi inkluderer «annet»-kategorien:

Totalt volum, ukentlige kompensasjonsberettigede kopier per teksttype og per person i befolkningen, inkl «annet»

I alt	157 700 000
Journalistiske tekster	10 845 000
Fagstoff	58 371 000
Skjønnlitterært	17 110 000
Sangtekster	900 000
Kart og reiseguider	5 444 000
Biografier	86 000
Oppslagsbøker	1 469 000
Blogger	950 000
Annet	62 605 000

I alt	36,5
Journalistiske tekster	2,51
Fagstoff	13,51
Skjønnlitterært	3,96
Sangtekster	0,21
Kart og reiseguider	1,26
Biografier	0,02
Oppslagsbøker	0,34
Blogger	0,22
Annet	14,49

Respondentene som registrerer kopier under «annet»-kategorien, får mulighet til å spesifisere hvilke typer tekster dette dreier seg om. Et klart funn er at «oppskrifter» (matoppskrifter, strikkeoppskrifter etc.) utgjør en høy andel av disse.

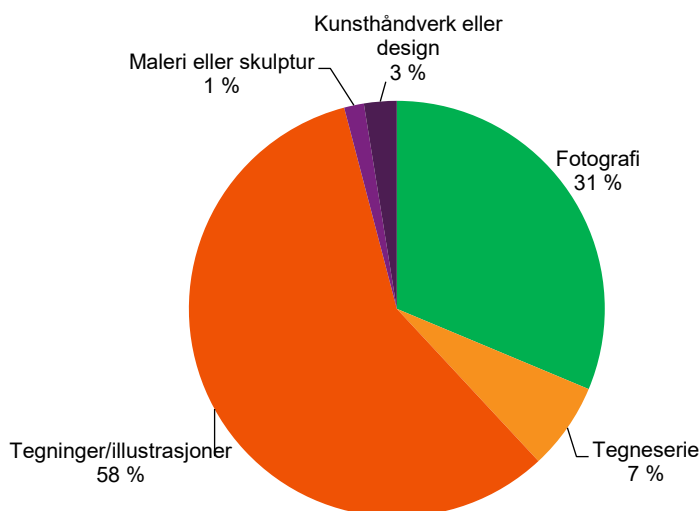
2. Hovedtall visuelle verk

I det følgende kapittelet vil vi redegjøre for *totalt antall kompensasjonsberettigede kopier av visuelle verk*.

2.1. Totalt volum, kopier av visuelle verk

Det totale antallet kopier av visuelle verk estimeres til 56 millioner, før fratregg av kopier utenfor EØS. Fordelingen mellom de ulike typene visuelle verk er som følger:

Totalt volum, ukentlige kompensasjonsberettigede kopier av visuelle verk.

Totalt volum, ukentlige kopier per visuelle verk, og per person i befolkningen, før fratregg

I alt	56 168 000
Fotografi	17 584 000
Tegneserie	3 802 000
Tegninger/ illustrasjoner	32 490 000
Maleri eller skulptur	864 000
Kunsthåndverk eller design	1 425 000

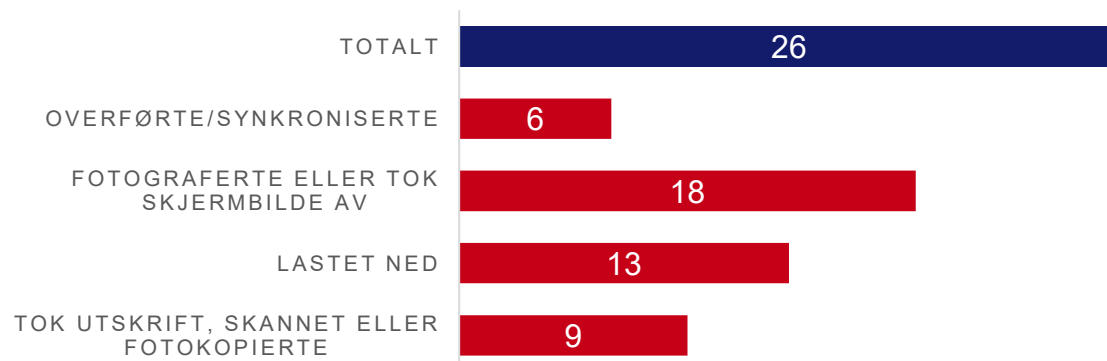
I alt	13
Fotografi	4,1
Tegneserie	0,9
Tegninger/ illustrasjoner	7,5
Maleri eller skulptur	0,2
Kunsthåndverk eller design	0,3

Vi ser at tegninger/illustrasjoner er den type visuelt verk som blir kopiert klart mest. 58 prosent av de totale kopierte visuelle verk er tegninger/illustrasjoner. Dette utgjør 32,5 millioner ukentlige kopier. Fotografi er den nest mest kopierte visuelle verkstype. Tilsvarende tall er her 31 prosent, eller 17,5 millioner ukentlige kopier. Tegneserier utgjør 7 prosent av de totale kopiene av visuelle verk. Dette tilsvarer 3,8 millioner ukentlige kopier. Kunsthåndverk/design og maleri/skulptur utgjør samlet ca. 2 millioner ukentlige kopier, rundt 4 prosent av det totale antallet kopier av visuelle verk.

2.2. Antall kopier av visuelle verk per kopieringskilde/-metode

Når vi ser på hvilken kopieringskilde/-metode som er mest vanlig, ser vi at det er 26 prosent av befolkningen som kopierer visuelle verk ukentlig. Vi ser også at det mest vanlige metoden for å kopiere visuelle verk er å «fotografere eller ta skjermbilde». 18 prosent av befolkningen svarer at de gjør dette ukentlig. 13 prosent svarer at de har lastet ned visuelle verk fra internett, 9 prosent har «tatt utskrift, skannet eller fotokopiert», og 6 prosent har overført eller synkronisert visuelle verk fra en digital enhet til en annen.

Andel av befolkningen som har kopiert visuelle verk siste 7 dager, fordelt på kopieringskilder/-metoder

Når vi ser på antall kopier av visuelle verk som er kopiert ved hjelp av de ulike kildene/metodene, ser vi derimot at det er utskrift/skanning/fotokopiering som genererer flest kompensasjonsberettigede kopier av visuelle verk. Omtrent 33 millioner kopier kan knyttes til «kopimaskinen», hvor utskrift, skanning og fotokopiering foretas. Rundt 15,7 millioner kopier foretas via overføring/synkronisering av visuelle verk via digitale enheter. Rundt 8 millioner kopier foretas samlet via fotografering/skjermbilde eller nedlastning fra internett. Til tross for at den høyeste andelen i befolkningen benytter kopieringsmetoden «fotografering eller skjermbilde», genererer altså metoden færrest kopier.

Totalt volum, ukentlige kopier per kopieringskilde/-metode og per person i befolkningen

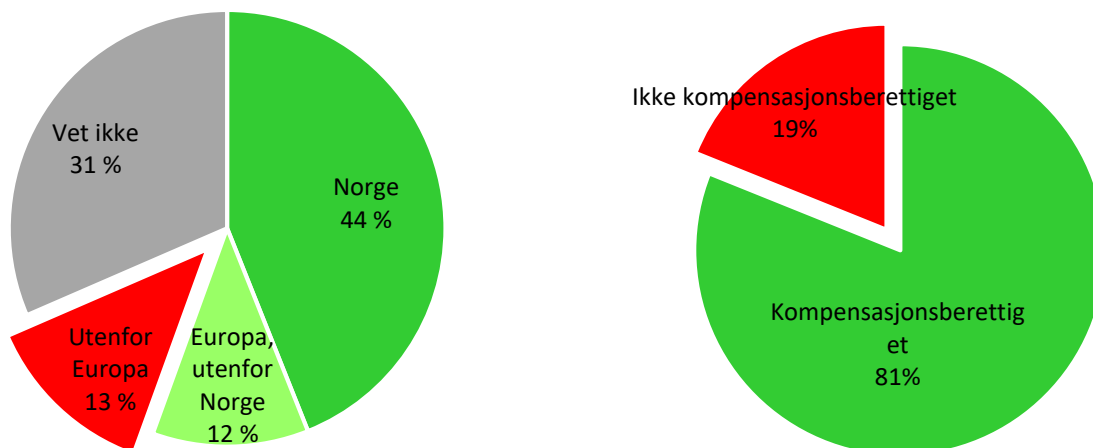
I alt	57 000 000
Utskrift/skannet/fotokopiert	33 300 000
Nedlastning	4 500 000
Fotograferte/skjermbilde	3 500 000
Overføring	15 700 000

I alt	13,2
Utskrift/skannet/fotokopiert	8
Nedlastning	1
Fotograferte/skjermbilde	1
Overføring	4

2.3 Fratrekk av kopier utenfor EØS

Kopier av visuelle verk som har sitt opphav utenfor EØS, skal trekkes fra den kompensasjonsberettigede andelen. I tillegg skal den forholdsmessige andelen av «vet ikke» trekkes fra.

Andel opphav på siste kopi av visuelle verk

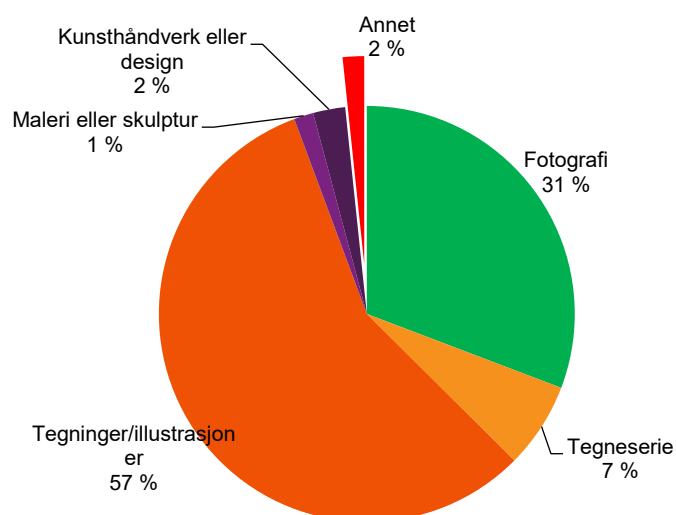
13 prosent av kopiene av visuelle verk som meldes inn har sitt opphav utenfor EØS. Når vi også trekker fra den forholdsmessige andelen fra «vet ikke», har vi en samlet andel utenfor EØS på 19 prosent. Denne andelen trekkes fra det totale antallet kopier for å komme frem til det totale antallet kompensasjonsberettigede kopier av visuelle verk.

Oppsummert: Det endelige estimatet er 45 millioner ukentlige kompensasjonsberettigede kopier av visuelle verk.

2.4. Totalt volum, inkludert «annet»-kategori

Om vi inkluderer «annet»-kategorien, som utelates fra beregningen av kompensasjonsberettigede kopier, estimeres det totale antallet ukentlige visuelle verk til 57 millioner. De ulike teksttypenes andeler blir da som følger: Det totale antallet kopier av visuelle verk estimeres til 57 millioner, før fratrukk av kopier utenfor EØS. Fordelingen mellom de ulike typene visuelle verk er som følger:

Totalt volum, ukentlige kompensasjonsberettigede kopier av visuelle verk.

«Annet-kategorien» utgjør her en liten del av totalen.. Vi får følgende fordeling av antall ukentlig kopier per teksttype på totalnivå og per person i befolkningen, når «annet»-kategorien er inkludert.

Totalt volum, ukentlige kopier per visuelle verk, og per person i befolkningen, før fratrukk, inkl. «annet»

I alt	57 118 000	I alt	13,2
Fotografi	17 584 000	Fotografi	4,1
Tegneserie	3 802 000	Tegneserie	0,9
Tegninger/ illustrasjoner	32 490 000	Tegninger/ illustrasjoner	7,5
Maleri eller skulptur	864 000	Maleri eller skulptur	0,2
Kunsthåndverk eller design	1 425 000	Kunsthåndverk eller design	0,3
Annet	950 000	Annet	0,2

Respondentene som registrerer kopier under «annet»-kategorien, får mulighet til å spesifisere hvilke typer visuelle verk dette dreier seg om. Vi ser at «memes» og bilder knyttet til sosiale medier utgjør en høy andel av disse.